

การบริหารสถานศึกษาโดยใช้กระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของผู้บริหาร สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2

Educational Institution Administration Using the Professional Learning Community
Process of Educational Institution Administrators Under the Saraburi Primary
Educational Service Area Office 2

ธณัมพร พึ่งบุญ¹ ปนิดา เนืองพะยอม² และ ธันยนันท์ ทองบุญตา³

Thanumporn Phuengbun¹ Panida Nueangpanom² and Thunyanun Thongboont³

Received: 10 มี.ค. 2568

Revised: 12 ก.ค. 2568

Accepted: 14 ก.ค. 2568

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการบริหารสถานศึกษาโดยใช้กระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 และ 2) เปรียบเทียบการบริหารสถานศึกษาโดยใช้กระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามตำแหน่ง ประสบการณ์ทำงาน และขนาดของสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 93 คน และข้าราชการครู 218 คน รวมทั้งสิ้น 311 คน โดยใช้การสุ่มแบบชั้นภูมิ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม มีค่าความเชื่อมั่น 0.996 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ t-test และ F-test

ผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารสถานศึกษาโดยใช้กระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก พบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านทีมร่วมแรงร่วมใจ ด้านโครงสร้างสนับสนุนชุมชน ด้านการเรียนรู้และการพัฒนาวิชาชีพ ด้านวิสัยทัศน์ร่วม ด้านชุมชนกัลยาณมิตร และค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านภาวะผู้นำร่วม และ 2) จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน และจำแนกตามตำแหน่ง และประสบการณ์ทำงาน ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ, ผู้บริหารสถานศึกษา, สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2

Abstract

This research aimed: 1) to investigate Educational institution administration using the professional learning community process of educational institution administrators under the Saraburi Primary Educational Service Area Office 2; and 2) to Educational institution administration using the professional learning community

¹ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

อีเมล: nufu_jung@hotmail.com

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

อีเมล: Panompanida@gmail.com

³ อาจารย์ ดร.หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

อีเมล: thunyanun.t@lawasri.tru.ac.th

¹ Master of Education, Master of Education Program in Educational Administration, Faculty of Education, Thepsatri Rajabhat University, Email: thanawatyoo205@gmail.com

² Assistant Professor, Ph.D., Master of Education Program in Educational Administration, Faculty of Education, Thepsatri Rajabhat University, Email: Panompanida@gmail.com

³ Lecturer, Ph.D., Master of Education Program in Educational Administration, Faculty of Education, Thepsatri Rajabhat University, Email: thunyanun.t@lawasri.tru.ac.th

process for educational institution administrators, classified by positions, work experience and school sizes. 93 school administrators and 218 civil servant teachers, totaling 311 people and randomized through stratified random sampling technique. The research instrument was a questionnaire with reliability equal to 0.996. Statistics used to analyze data were percentage, mean, standard deviation, t-test, and F-test.

The research results were: 1) Technological leadership of school administrators and vices overall was at a high level; It was found that the highest average was Collaborative Teamwork, Community Support Structures, Learning and Professional Development, Shared Vision, Compassionate Community and the lowest average is Shared Leadership. 2) Categorized by Classified by size of educational institution, overall there was no difference. Classified by position and work experience, overall there was a statistically significant difference at the .05 level.

Keywords: Professional Learning Community, Educational institution administrators, Under the Saraburi Primary Educational Service Area Office 2

บทนำ

การเป็นชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษาต้องอาศัยผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษาในการขับเคลื่อนเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพส่งผลให้คุณภาพของผู้เรียน ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพทางการศึกษาในด้านการนำผลการเรียนรู้ไปพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ควรมีการส่งเสริมให้สถานศึกษาได้รับการพัฒนาติดตามผลการพัฒนาอย่างต่อเนื่องเพื่อให้ผลการเรียนรู้ได้คุณภาพตามที่กำหนดไว้ผู้บริหารคอยแนะนำ และเสริมสร้างการทำงานของครูให้ไปในทิศทางที่ตรงกันตามเป้าหมายที่โรงเรียนได้ร่วมกันวางไว้ ส่วนในระดับของผู้ปฏิบัติควรนำผลการเรียนมาทำวิจัยเพื่อหาแนวทางพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนให้มีคุณภาพและพัฒนา (นันทน์ภัส ชัยสงคราม, 2561) ซึ่งบทบาทผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษาสามารถดำเนินการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นผู้ที่มีคุณธรรมจริยธรรม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์มีเจตคติที่ดีต่อการศึกษาล่าเรียน มีระเบียบวินัย ความประพฤติเรียบร้อย มีเหตุผล ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และทำให้นักเรียนรู้จักพัฒนาตนเองในทุก ๆ ด้านอย่างเหมาะสม (ไศภิดา คล้ายหนองสรวง, 2559)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 ได้มุ่งหวังในการพัฒนาผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาให้เป็นมืออาชีพ เพื่อที่จะสามารถพัฒนาให้ผู้เรียนมีศักยภาพ คุณภาพ มีความสามารถ และมีความเป็นเลิศทางด้านวิชาการตามสมรรถนะตามหลักสูตรและคุณลักษณะในศตวรรษที่ 21 โดยที่ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษาเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้มีสมรรถนะ ความรู้ ความเชี่ยวชาญ และจรรยาบรรณตามมาตรฐานวิชาชีพ และมีนวัตกรรมในการขับเคลื่อนคุณภาพการศึกษาตามเป้าประสงค์ที่กำหนด และได้กำหนดรูปแบบการบริหารจัดการศึกษารูปแบบของเครือข่ายสหวิทยศึกษา เป็นการสร้างเครือข่ายการพัฒนาคุณภาพการศึกษาร่วมกันระหว่างสถานศึกษา จำนวน 14 สหวิทยศึกษา ซึ่งสะดวกต่อการบริหารจัดการ การบริหารจัดการที่ต้นนั้นจะเกิดขึ้นก็ต่อเมื่อผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากร รวมถึงการบริหารขับเคลื่อนกระบวนการในการบริหารงานในสถานศึกษาที่จะส่งผลให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนได้โดยตรง โดยนำกระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพมาใช้ในสถานศึกษาอย่างเป็นรูปธรรม จะส่งผลให้เกิดคุณภาพที่สูงขึ้นกับผู้เรียนได้โดยตรง สามารถดูได้จากผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ที่เพิ่มขึ้นในทุก ๆ ปี (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2, 2566)

ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเป็นแนวคิดที่ได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวางในวงการการศึกษาทั้งในประเทศและต่างประเทศ ซึ่งมีผลงานวิจัยยืนยันตรงกันว่า การประยุกต์ใช้แนวคิดการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ในการพัฒนาโรงเรียนจะส่งผลเชิงบวกต่อการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ (Stoll et al., 2006) การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษาและปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา จึงเป็นสิ่งที่ต้องให้ความสำคัญในการที่จะพัฒนาโรงเรียนให้เป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อปฏิรูปการศึกษาให้มีคุณภาพทำให้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เป็นกระบวนการสร้างการเปลี่ยนแปลงโดยเรียนรู้จากการปฏิบัติงานของกลุ่มบุคคลที่มารวมตัวกันเพื่อทำงานร่วมกันและสนับสนุนซึ่งกันและกัน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน ร่วมกันวางเป้าหมายการเรียนรู้ของผู้เรียนและตรวจสอบสะท้อนผลการปฏิบัติงานผ่านกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การวิพากษ์วิจารณ์การทำงานร่วมกัน การร่วมมือร่วมพลัง โดยมุ่งเน้นและส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้อย่างเป็นองค์รวม (เรวดี ชัยเขาวรัตน์, 2558)

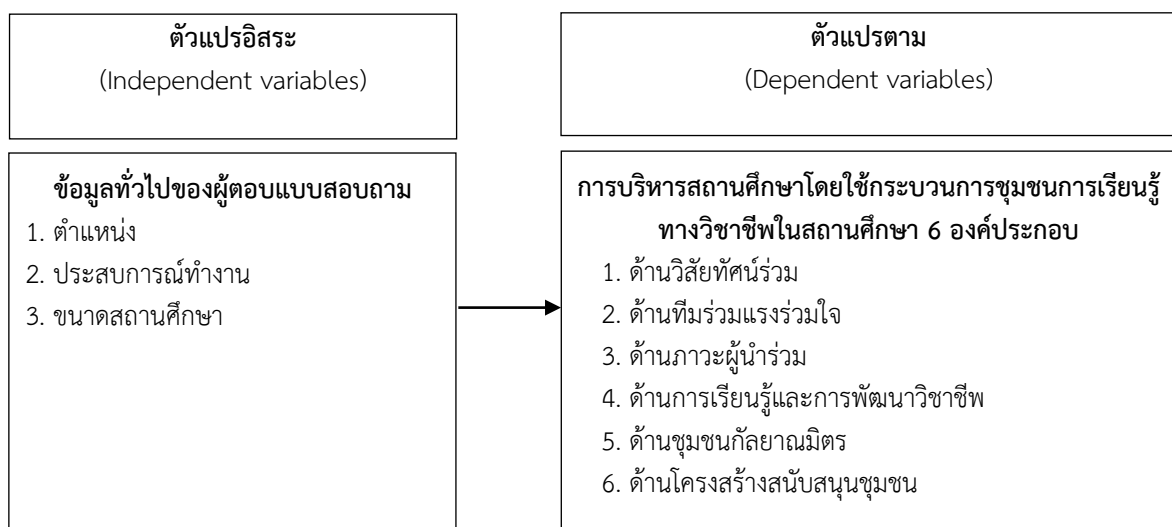
จากหลักการข้างต้นแสดงให้เห็นความสำคัญของการเป็นชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษา มีหลายปัจจัยที่ส่งผลให้สถานศึกษาเป็นชุมชนการเรียนรู้ ซึ่งส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นส่งผลให้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ได้ผลักดันหลักการเป็นชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพนำมาพัฒนาครูใช้เครือข่ายในสถานศึกษา หลักการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพจะเป็นเครื่องมือในการพัฒนาครูได้อย่างต่อเนื่องและยั่งยืนการพัฒนาครูต้องพัฒนาควบคู่ไปกับการพัฒนาผู้เรียน (ณรงค์ ชุ่มทอง, 2560) ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาการบริหารสถานศึกษาโดยใช้กระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 ในการนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงทางการบริหารสถานศึกษาโดยใช้กระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในการจัดการบริหารต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาการบริหารสถานศึกษาโดยใช้กระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2
2. เพื่อเปรียบเทียบการบริหารสถานศึกษาโดยใช้กระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 โดยจำแนกตามตำแหน่ง ประสบการณ์ทำงาน และขนาดของสถานศึกษา

กรอบแนวคิดและสมมติฐาน

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาและสังเคราะห์แนวคิดจากนักวิชาการเป็นกรอบแนวคิดแนวทางการบริหารสถานศึกษา โดยใช้กระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา จากแนวคิดของนักวิชาการที่มีความเกี่ยวข้องกับงานวิจัย ได้แก่ วิจารณ์ พานิช (2555), วรลักษณ์ ชูกำเนิด (2557), อีระเกียรติ เจริญเศรษฐศิลป์ (2560), สำนักพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2560), สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 (2561), วิชัย วงษ์ใหญ่ และ มารุต พัฒนาผล (2562), Hord (1997), Sergiovanni (1994), Huffman and Hipp (2003), Dufour (2004) และ Senge (1990) มาเป็นกรอบแนวคิด โดยการสังเคราะห์ พบว่า การบริหารสถานศึกษาโดยใช้กระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย 6 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านวิสัยทัศน์ร่วม 2) ด้านทีมร่วมแรงร่วมใจ 3) ด้านภาวะผู้นำร่วม 4) ด้านการเรียนรู้ และการพัฒนาวิชาชีพ 5) ด้านชุมชนกัลยาณมิตร และ 6) ด้านโครงสร้างสนับสนุนชุมชน ผู้วิจัยได้ศึกษาเรื่องการบริหารสถานศึกษา โดยใช้กระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา โดยแสดงการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่าง ๆ ดังภาพ 1

ภาพ 1 กรอบแนวคิดการวิจัยการบริหารสถานศึกษาโดยใช้กระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2

สมมติฐาน

การบริหารสถานศึกษาโดยใช้กระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 แตกต่างกันเมื่อจำแนกตามตำแหน่ง ประสบการณ์ทำงาน และขนาดของสถานศึกษา

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร (Population) ที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 จำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 145 คน และครูจำนวน 1,277 คน รวมทั้งสิ้น 1,422 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2, 2566)

1.2 กลุ่มตัวอย่าง (Sample) ที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 โดยทำการกำหนดกลุ่มตัวอย่าง ใช้สูตรของทาโร่ ยามาเน่ (Yamane, 1973) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 และยอมให้มีความคลาดเคลื่อนร้อยละ 5 สามารถจำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 93 คน ข้าราชการครู 218 คน ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้นจำนวน 311 คน แล้วจึงใช้วิธีสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified random sampling) โดยแบ่งตามขนาดของสถานศึกษาแล้วทำการคำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยการเทียบบัญญัติไตรยางศ์ แล้วเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) โดยกำหนดสัดส่วนกลุ่มตัวอย่าง 30:70 โดยเป็นผู้บริหารสถานศึกษา ร้อยละ 30 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ได้ 93 คน และครู ร้อยละ 70 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ได้ 218 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือแบบสอบถามการบริหารสถานศึกษาโดยใช้กระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) ประกอบด้วยตำแหน่ง และขนาดของสถานศึกษา

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาโดยใช้กระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 จากการสังเคราะห์แนวคิด ใน 6 ด้าน ประกอบด้วย 1) ด้านวิสัยทัศน์ร่วม จำนวน 6 ข้อ 2) ด้านทีมร่วมแรงร่วมใจ จำนวน 7 ข้อ 3) ด้านภาวะผู้นำร่วม จำนวน 7 ข้อ 4) ด้านการเรียนรู้และการพัฒนาวิชาชีพ จำนวน 9 ข้อ 5) ด้านชุมชนกัลยาณมิตร จำนวน 9 ข้อ และ 6) ด้านโครงสร้างสนับสนุนชุมชน จำนวน 5 ข้อ ลักษณะเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) มี 5 ระดับ โดยมีเกณฑ์ให้น้ำหนักคะแนนตามแนวทางการสร้างเครื่องมือการวัดของ Likert (1967)

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลระยะเวลา 1 เดือน ตามขั้นตอนดังนี้

3.1 ขออนุญาตจากคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูลจากผู้บริหารสถานศึกษาและครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2

3.2 นำหนังสือที่ผู้อำนวยการสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 เห็นชอบและแนบหนังสืออนุญาตจากมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี เพื่อนำส่งไปยังโรงเรียนในสังกัดที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยติดต่อประสานงานกับผู้อำนวยการโรงเรียนเพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามผ่านระบบออนไลน์ (Google Form)

3.3 ได้รับข้อมูลกลับคืนจำนวน 311 ชุด คิดเป็น 100 เปอร์เซ็นต์ แล้วจึงตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของแบบสอบถามเพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามทั้งหมดพิจารณาตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของแบบสอบถามนำข้อมูลไปวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป โดยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

4.1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามโดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และหาค่าร้อยละ (Percentage)

4.2 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) พร้อมแปลความหมายตามเกณฑ์การแปลคะแนนเฉลี่ยของ Best (1981) แบ่งเป็น 5 ระดับ ดังนี้

4.50 – 5.00 หมายถึง กระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ อยู่ในระดับมากที่สุด

3.50 – 4.49 หมายถึง กระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ อยู่ในระดับมาก

2.50 – 3.49 หมายถึง กระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ อยู่ในระดับปานกลาง

1.50 – 2.49 หมายถึง กระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ อยู่ในระดับน้อย

1.00 – 1.49 หมายถึง กระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ อยู่ในระดับน้อยที่สุด

4.3 เปรียบเทียบการบริหารสถานศึกษาโดยใช้กระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของผู้บริหารสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 จำแนกตามตำแหน่ง โดยใช้การทดสอบ (t-test) และจำแนกตามประสบการณ์ทำงาน และขนาดของสถานศึกษา ใช้สถิติทดสอบเอฟ (F-test) เพื่อวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (one-way ANOVA) ในกรณีที่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจะทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธี L.S.D. ของ Fisher (1980) โดยวิธีการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่

สรุปผล

1. การบริหารสถานศึกษาโดยใช้กระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 ในภาพรวมอยู่ระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับ ค่าเฉลี่ยสูงไปหาลำดับ ดังนี้คือ ด้านทีมร่วมแรงร่วมใจ ด้านโครงสร้างสนับสนุนชุมชน ด้านการเรียนรู้และการพัฒนาวิชาชีพ ด้านวิสัยทัศน์ร่วม ด้านชุมชนกัลยาณมิตร และด้านภาวะผู้นำร่วม ตามลำดับ ดังตาราง 1

ตาราง 1 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการบริหารสถานศึกษาโดยใช้กระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 โดยรวม และรายด้าน

การบริหารสถานศึกษาโดยใช้กระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ	ระดับปฏิบัติการ		
	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
1. ด้านวิสัยทัศน์ร่วม	4.41	0.64	มาก
2. ด้านทีมร่วมแรงร่วมใจ	4.48	0.58	มาก
3. ด้านภาวะผู้นำร่วม	4.39	0.67	มาก
4. ด้านการเรียนรู้และการพัฒนาวิชาชีพ	4.45	0.59	มาก
5. ด้านชุมชนกัลยาณมิตร	4.41	0.65	มาก
6. ด้านโครงสร้างสนับสนุนชุมชน	4.46	0.61	มาก
โดยรวม	4.43	0.59	มาก

จากตาราง 1 พบว่า การบริหารสถานศึกษาโดยใช้กระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.43$, S.D. = 0.59) เมื่อพิจารณารายด้านเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย พบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านทีมร่วมแรงร่วมใจ ($\bar{X} = 4.48$, S.D. = 0.58) ด้านโครงสร้างสนับสนุนชุมชน ($\bar{X} = 4.46$, S.D. = 0.61) ด้านการเรียนรู้และการพัฒนาวิชาชีพ ($\bar{X} = 4.45$, S.D. = 0.59) ด้านวิสัยทัศน์ร่วม ($\bar{X} = 4.41$, S.D. = 0.64) ด้านชุมชนกัลยาณมิตร ($\bar{X} = 4.41$, S.D. = 0.65) และค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านภาวะผู้นำร่วม ($\bar{X} = 4.39$, S.D. = 0.67)

2. การบริหารสถานศึกษาโดยใช้กระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 จำแนกตามตำแหน่ง พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีตำแหน่งต่างกัน มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังตาราง 2

ตาราง 2 แสดงผลเปรียบเทียบการบริหารสถานศึกษาโดยใช้กระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 จำแนกตามตำแหน่ง

การบริหารสถานศึกษา โดยใช้กระบวนการชุมชน การเรียนรู้ทางวิชาชีพ	ตำแหน่ง (จำนวน)				t	p
	ผู้บริหารสถานศึกษา (93 คน)		ครู (218 คน)			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านวิสัยทัศน์ร่วม	4.65	0.51	4.29	0.66	5.104	.000*
2. ด้านทีมร่วมแรงร่วมใจ	4.68	0.47	4.38	0.60	4.734	.000*
3. ด้านภาวะผู้นำร่วม	4.65	0.52	4.27	0.69	5.429	.000*
4. ด้านการเรียนรู้และการพัฒนาวิชาชีพ	4.65	0.49	4.35	0.61	4.605	.000*
5. ด้านชุมชนกัลยาณมิตร	4.66	0.51	4.29	0.67	5.283	.000*
6. ด้านโครงสร้างสนับสนุนชุมชน	4.64	0.52	4.37	0.63	4.124	.000*
โดยรวม	4.66	0.48	4.33	0.61	5.107	.000*

*p ≤ .05

จากตาราง 2 พบว่า การเปรียบเทียบการบริหารสถานศึกษาโดยใช้กระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามตำแหน่ง พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา และครูมีความคิดเห็นในภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. การบริหารสถานศึกษาโดยใช้กระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา ไม่พบความแตกต่าง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติทั้งในภาพรวมและรายด้าน ดังตาราง 3

ตาราง 3 แสดงผลเปรียบเทียบการบริหารสถานศึกษาโดยใช้กระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา

การบริหารสถานศึกษา โดยใช้กระบวนการชุมชน การเรียนรู้ทางวิชาชีพ	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	p
1. ด้านวิสัยทัศน์ร่วม	ระหว่างกลุ่ม ภายในกลุ่ม รวม	1.660 125.939 127.599	2 308 310	0.830 0.409	2.030	.133
2. ด้านทีมร่วมแรงร่วมใจ	ระหว่างกลุ่ม ภายในกลุ่ม รวม	0.971 104.758 105.729	2 308 310	0.485 0.340	1.427	.242
3. ด้านภาวะผู้นำร่วม	ระหว่างกลุ่ม ภายในกลุ่ม รวม	1.995 137.165 139.160	2 308 310	0.997 0.445	2.239	.108
4. ด้านการเรียนรู้และการพัฒนา วิชาชีพ	ระหว่างกลุ่ม ภายในกลุ่ม รวม	1.508 107.384 108.892	2 308 310	0.754 0.349	2.163	.117
5. ด้านชุมชนกัลยาณมิตร	ระหว่างกลุ่ม ภายในกลุ่ม รวม	1.740 130.154 131.894	2 308 310	0.870 0.423	2.059	.129

ตาราง 3 แสดงผลเปรียบเทียบการบริหารสถานศึกษาโดยใช้กระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา (ต่อ)

การบริหารสถานศึกษา โดยใช้กระบวนการชุมชน การเรียนรู้ทางวิชาชีพ	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	p
6. ด้านโครงสร้างสนับสนุนชุมชน	ระหว่างกลุ่ม ภายในกลุ่ม รวม	1.960 113.719 115.679	2 308 310	0.980 0.369	2.654	.072
โดยรวม	ระหว่างกลุ่ม ภายในกลุ่ม รวม	1.577 109.078 110.655	2 308 310	0.789 0.354	2.227	.110

* $p \leq .05$

จากตาราง 3 พบว่า การบริหารสถานศึกษาโดยใช้กระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา พบว่า ผู้บริหารมีความคิดเห็นในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. ผลการเปรียบเทียบการบริหารสถานศึกษาโดยใช้กระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีประสบการณ์ทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังตาราง 4

ตาราง 4 แสดงผลเปรียบเทียบการบริหารสถานศึกษาโดยใช้กระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน

การบริหารสถานศึกษา โดยใช้กระบวนการชุมชน การเรียนรู้ทางวิชาชีพ	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	p
1. ด้านวิสัยทัศน์ร่วม	ระหว่างกลุ่ม ภายในกลุ่ม รวม	3.435 124.164 127.599	2 308 310	1.718 0.403	4.261	.015*
2. ด้านทีมร่วมแรงร่วมใจ	ระหว่างกลุ่ม ภายในกลุ่ม รวม	2.073 103.656 105.729	2 308 310	1.037 0.337	3.081	.047*
3. ด้านภาวะผู้นำร่วม	ระหว่างกลุ่ม ภายในกลุ่ม รวม	4.201 134.958 139.160	2 308 310	2.101 0.438	4.794	.009*
4. ด้านการเรียนรู้และการพัฒนา วิชาชีพ	ระหว่างกลุ่ม ภายในกลุ่ม รวม	3.246 105.647 108.892	2 308 310	1.623 0.343	4.731	.009*

ตาราง 4 แสดงผลเปรียบเทียบการบริหารสถานศึกษาโดยใช้กระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน (ต่อ)

การบริหารสถานศึกษา โดยใช้กระบวนการชุมชน การเรียนรู้ทางวิชาชีพ	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	p
5. ด้านชุมชนกัลยาณมิตร	ระหว่างกลุ่ม	4.151	2	2.076	5.005	.007*
	ภายในกลุ่ม	127.743	308	0.415		
	รวม	131.894	310			
6. ด้านโครงสร้างสนับสนุนชุมชน	ระหว่างกลุ่ม	2.638	2	1.319	3.594	.029*
	ภายในกลุ่ม	113.041	308	0.367		
	รวม	115.679	310			
โดยรวม	ระหว่างกลุ่ม	3.239	2	1.620	4.644	.010*
	ภายในกลุ่ม	107.416	308	0.349		
	รวม	110.655	310			

*p ≤ .05

จากตาราง 4 พบว่า การบริหารสถานศึกษาโดยใช้กระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีประสบการณ์ทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อพบว่า การบริหารสถานศึกษาโดยใช้กระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงใช้การทดสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธี แอลเอสดี (L.S.D.) ของ Fisher (1980) ดังตาราง 5

ตาราง 5 แสดงผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ การบริหารสถานศึกษาโดยใช้กระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 รายด้านและภาพรวม จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน

ด้าน	ประสบการณ์ทำงาน	ค่าเฉลี่ย	น้อยกว่า 5 ปี	5 – 10 ปี	มากกว่า 10 ปี
ด้านวิสัยทัศน์ร่วม		$\bar{X}$	4.22	4.47	4.47
	น้อยกว่า 5 ปี	4.22	-	0.24*	0.24
	5 – 10 ปี	4.47		-	0.00
	มากกว่า 10 ปี	4.47			-
ด้านทีมร่วมแรงร่วมใจ		$\bar{X}$	4.33	4.52	4.57
	น้อยกว่า 5 ปี	4.33	-	0.18*	0.19
	5 – 10 ปี	4.52		-	0.00
	มากกว่า 10 ปี	4.57			-
ด้านภาวะผู้นำร่วม		$\bar{X}$	4.19	4.46	4.45
	น้อยกว่า 5 ปี	4.19	-	0.27*	0.25
	5 – 10 ปี	4.46		-	0.01
	มากกว่า 10 ปี	4.45			-

ตาราง 5 แสดงผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ การบริหารสถานศึกษาโดยใช้กระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 รายด้านและภาพรวม จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน (ต่อ)

ด้าน	ประสบการณ์ทำงาน	ค่าเฉลี่ย	น้อยกว่า 5 ปี	5 – 10 ปี	มากกว่า 10 ปี
ด้านการเรียนรู้และการพัฒนาวิชาชีพ	น้อยกว่า 5 ปี 5 – 10 ปี มากกว่า 10 ปี	$\bar{X}$	4.27	4.51	4.51
		4.27	-	0.23*	0.23
		4.51	-	-	0.00
		4.51	-	-	-
ด้านชุมชนกัลยาณมิตร	น้อยกว่า 5 ปี 5 – 10 ปี มากกว่า 10 ปี	$\bar{X}$	4.21	4.48	4.45
		4.21	-	0.27*	0.23
		4.48	-	-	0.03
		4.45	-	-	-
ด้านโครงสร้างสนับสนุนชุมชน	น้อยกว่า 5 ปี 5 – 10 ปี มากกว่า 10 ปี	$\bar{X}$	4.30	4.51	4.48
		4.30	-	0.21*	0.18
		4.51	-	-	0.03
		4.48	-	-	-
ภาพรวม	น้อยกว่า 5 ปี 5 – 10 ปี มากกว่า 10 ปี	$\bar{X}$	4.26	4.49	4.48
		4.26	-	0.23*	0.22
		4.49	-	-	0.01
		4.48	-	-	-

* $p \leq .05$

จากตาราง 5 พบว่า ผลบริหารสถานศึกษาโดยใช้กระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 รายด้านและภาพรวม จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน ดังนี้

ด้านวิสัยทัศน์ร่วมต่ำกว่าผู้บริหารที่มีประสบการณ์ทำงาน 5-10 ปี ส่วนคู่อื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน 1) ด้านวิสัยทัศน์ร่วมต่ำกว่าผู้บริหารที่มีประสบการณ์ทำงาน 5-10 ปี ส่วนคู่อื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน 2) ด้านที่มาร่วมแรงร่วมใจต่ำกว่าผู้บริหารที่มีประสบการณ์ทำงาน 5-10 ปี ส่วนคู่อื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน 3) ด้านภาวะผู้นำร่วมต่ำกว่าผู้บริหารที่มีประสบการณ์ทำงาน 5-10 ปี ส่วนคู่อื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน 4) ด้านการเรียนรู้และการพัฒนาวิชาชีพต่ำกว่าผู้บริหารที่มีประสบการณ์ทำงาน 5-10 ปี ส่วนคู่อื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน 5) ด้านชุมชนกัลยาณมิตร ต่ำกว่าผู้บริหารที่มีประสบการณ์ทำงาน 5-10 ปี ส่วนคู่อื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน 6) ด้านโครงสร้างสนับสนุนชุมชนต่ำกว่าผู้บริหารที่มีประสบการณ์ทำงาน 5-10 ปี ส่วนคู่อื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน และ 7) ด้านภาพรวมต่ำกว่าผู้บริหารที่มีประสบการณ์ทำงาน 5-10 ปี ส่วนคู่อื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง การบริหารสถานศึกษาโดยใช้กระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 ผู้วิจัยได้อภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่ตั้งไว้ ดังนี้

1. การบริหารสถานศึกษาโดยใช้กระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2

1.1 การบริหารสถานศึกษาโดยใช้กระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะผู้บริหารมีการสนับสนุนให้ครูได้ทำงาน

ร่วมกันเป็นทีมแบบร่วมแรงร่วมใจ มีการสร้างวิสัยทัศน์ คุณค่า เป้าหมาย และพันธกิจจนเกิดเจตจำนงในการทำงานร่วมกันอย่างสร้างสรรค์ มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของทีมนบนพื้นฐานงานที่มีลักษณะการคิดร่วมกัน วางแผนร่วมกันสร้างความเข้าใจร่วมกัน ทำข้อตกลงร่วมกัน ตัดสินใจร่วมกันสร้างแนวปฏิบัติร่วมกัน และประเมินผลร่วมกัน เพื่อให้บรรลุผลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน อีกทั้งผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการที่จะส่งเสริมชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อการพัฒนาการศึกษาให้เกิดขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของวาสนา ทองทวียังยศ (2560) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูในสถานศึกษามัธยมศึกษา ซึ่งอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ วิราวรรณ เพ็ชรนาว่า (2563) ศึกษาเรื่อง แนวทางการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนมัธยมศึกษา ซึ่งอยู่ในระดับมากและสอดคล้องกับงานวิจัยของสุณิสา แพทย์พิพัฒน์ (2564) ได้ศึกษาเรื่อง ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา ซึ่งอยู่ในระดับมากทั้งในภาพรวมและรายด้านและสอดคล้องกับงานวิจัยของกันตธร หิรัญลักษณ์ (2564) ศึกษาเรื่อง ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพที่ส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียนในสถานศึกษา ภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก อีกทั้งสอดคล้องกับงานวิจัยของหนึ่งฤทัย สีหะวงษ์ (2562) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Cranston (2020) ได้ศึกษาเรื่อง ความน่าเชื่อถือเชิงสัมพันธ์ที่เชื่อมโยงชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ พบว่า บทบาทสำคัญที่ผู้บริหารในการสร้างความไว้วางใจเชิงสัมพันธ์เป็นเงื่อนไขสำหรับการเติบโตของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เนื่องจากความไว้วางใจเชิงสัมพันธ์มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการทำงานของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

1.2 การบริหารสถานศึกษาโดยใช้กระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 ด้านวิสัยทัศน์ร่วม ในภาพรวมอยู่ระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาและครูมีความมุ่งมั่นในการพัฒนาสถานศึกษาและเห็นถึงความสำคัญของการมีวิสัยทัศน์ร่วมกัน ด้วยการที่ผู้บริหารสถานศึกษาครูบุคลากร คณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้ร่วมกันประชุมหารือเพื่อทบทวนปรับเปลี่ยนวิสัยทัศน์และพันธกิจ ของสถานศึกษาให้มีความเหมาะสมกับบริบท ทันต่อยุคสมัยที่เปลี่ยนแปลงไปและตอบสนองต่อนโยบายของหน่วยงานต้นสังกัด โดยโรงเรียนมีนโยบายการดำเนินงานแบบเน้นการมีส่วนร่วมของผู้ที่เกี่ยวข้องการพัฒนาบุคลากรในด้านวิชาการและวิชาชีพ ซึ่งจัดทำแผนพัฒนาบุคลากร นิเทศกำกับ ติดตาม โดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในการขับเคลื่อนและพัฒนาการ ดำเนินงานต่าง ๆ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูมีการกำหนดค่าเป้าหมายร่วมกันทั้งเป้าหมายระดับ กลุ่มบริหารงาน และเป้าหมายระดับสถานศึกษา มีการกระตุ้นให้ครูมีเป้าหมายในการปฏิบัติงานของตนเองทั้งงานการสอนและงานสนับสนุนการสอนในกลุ่มบริหารงานต่าง ๆ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิทชนก พวงแก้ว (2564) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาสภาพการดำเนินงานชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของ ด้านวิสัยทัศน์ร่วม ซึ่งอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ นัทธธำพร สมเดช (2565) ศึกษาเรื่อง การวิเคราะห์องค์ประกอบของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา ด้านวิสัยทัศน์ร่วม ซึ่งอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Alva (2021) ได้ศึกษาเรื่อง ความเป็นผู้นำที่ส่งผลต่อชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ พบว่า โรงเรียนที่มีประสิทธิภาพได้รับการพัฒนาผ่านการเรียนรู้ชุมชนมืออาชีพ ต้องพัฒนาความรู้และความสามารถเพื่อให้ประสบความสำเร็จ ครูเป็นส่วนสำคัญในการพัฒนาที่แข็งแกร่งระดับมืออาชีพชุมชนการเรียนรู้และวิสัยทัศน์ร่วมกัน และวางแผนการดำเนินงานเพื่อให้มีประสิทธิภาพการดำเนินการ

1.3 การบริหารสถานศึกษาโดยใช้กระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 ด้านทีมร่วมแรงร่วมใจ ในภาพรวมอยู่ระดับมากทั้งนี้เป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาและครูมีความตระหนักในบทบาทและหน้าที่ของตนเอง โดยผู้บริหารสถานศึกษาและครูปฏิบัติงานบนพื้นฐานของการร่วมมือกันโดยให้ครูได้ร่วมคิด ร่วมวางแผน และร่วมตัดสินใจและแนวทางในการดำเนินงานต่าง ๆ ในการพัฒนาโรงเรียนให้เป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ อีกทั้งคณะครูมีส่วนร่วมในการประเมินผลมีความรับผิดชอบต่องานของตนเองและงานของส่วนรวม โรงเรียนมีการดำเนินงานที่ส่งเสริมให้ผู้บริหารสถานศึกษาและครูมีทักษะในการทำงานเป็นทีม มีการมอบหมายงานในรูปแบบของคำสั่งปฏิบัติงานอย่างชัดเจน ครูแต่ละคนเข้าใจและปฏิบัติตามบทบาทของตนและเรียนรู้เข้าใจในบทบาทของผู้อื่นในทีมตระหนักว่าทุกบทบาทมีความสำคัญรวมทั้งบทบาทในการช่วยรักษาความเป็นทีมงานให้มั่นคง เช่น การประนีประนอม การอำนวยความสะดวก การให้กำลังใจ เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิทชนก พวงแก้ว (2564) ศึกษาเรื่อง การศึกษาสภาพการดำเนินงานชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ด้านทีมร่วมแรงร่วมใจ ซึ่งอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ

นันทรัฐอร สมเดช (2565) ได้ศึกษาเรื่อง การวิเคราะห์องค์ประกอบของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา ด้านที่มาร่วมแรงร่วมใจ อยู่ในระดับมาก อีกทั้งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อมตา จงมีสุข (2563) ศึกษาเรื่อง แนวทางการดำเนินงานชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ด้านที่มาร่วมแรงร่วมใจอยู่ในระดับมาก

1.4 การบริหารสถานศึกษาโดยใช้กระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 ด้านภาวะผู้นำร่วม ในภาพรวมอยู่ระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้นำทางการปฏิบัติงาน มีความมุ่งมั่นและทุ่มเทต่อการพัฒนาครู สามารถทำงานร่วมกับครูและสนับสนุนให้ครูได้เป็นผู้นำมีความใส่ใจ และให้ความสำคัญกับคณะครูอย่างเสมอภาค สามารถกระตุ้นและโน้มน้าวให้คณะครูเข้ามามีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานด้วยความเต็มใจ โดยผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้อำนวยความสะดวก ประสานงานและให้คำแนะนำในการปฏิบัติงานแก่คณะครู ส่งเสริมให้ครูมีความคิดสร้างสรรค์ในการปฏิบัติงานให้โอกาสตัดสินใจและแสดงความคิดเห็นตามความเหมาะสม ซึ่งทำให้คณะครูมีความรู้สึกมั่นใจ กล้าตัดสินใจมีขวัญและกำลังใจที่จะปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มกำลังความสามารถ พร้อมที่จะเป็นผู้นำในการพัฒนางานต่าง ๆ ของโรงเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของหนึ่งฤทัย สีหะวงษ์ (2562) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ด้านการสนับสนุนและการเป็นผู้นำร่วมกันอยู่ในระดับมาก อีกทั้งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นุชจรินทร์ ทับทิม (2562) ได้ศึกษาเรื่อง บทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมชุมชน แห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อการพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา ด้านการสร้างภาวะผู้นำร่วมกัน อยู่ในระดับมาก

1.5 การบริหารสถานศึกษาโดยใช้กระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 ด้านการเรียนรู้และการพัฒนาวิชาชีพ ในภาพรวมอยู่ระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาและคณะครูให้ความสำคัญกับการดำเนินงานชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โดยมีการบรรจุชั่วโมงการทำงานกิจกรรมชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ในตารางการสอนของครูและผู้บริหารสถานศึกษาจึงสนับสนุนให้ครูได้มีเวลาร่วมกันแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์จากงานที่ปฏิบัติ อีกทั้งผู้บริหารยังเข้ามามีส่วนร่วมกับกิจกรรมชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูนำปัญหาจากการปฏิบัติงานทั้งงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนและงานสนับสนุนการสอนต่าง ๆ มาถอดบทเรียนอีกทั้งผู้บริหารสถานศึกษาและครู มีการเรียนรู้ตัวตนของผู้ร่วมงานมีความตระหนักรู้ มีสติ รับฟังปัญหาและความคิดเห็นของผู้อื่น เกิดการเรียนรู้ร่วมกันอย่างมีความสุข ด้วยบรรยากาศการเรียนรู้แบบนำตนเองอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของนุชจรินทร์ ทับทิม (2562) ศึกษาเรื่อง บทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อการพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา ผลการวิจัยพบว่า ด้านการประเมินผลการปฏิบัติงาน โดยรวมอยู่ในระดับมาก อีกทั้งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เกศกาญจน์ ทองจันทร์แก้ว (2565) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครู ผลการวิจัยพบว่า ด้านการเรียนรู้และการพัฒนาวิชาชีพ โดยรวมอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน

1.6 การบริหารสถานศึกษาโดยใช้กระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านชุมชนกัลยาณมิตร ในภาพรวมอยู่ระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษามุ่งเน้นความเป็นชุมชนแห่งความสุข คณะครูมีความสุขทั้งการทำงานและครอยู่ร่วมกันผู้บริหารสถานศึกษาและครูมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน มีความเป็นกัลยาณมิตรทางวิชาการ โดยทำงานร่วมกันแบบอุทิศตนเพื่อพัฒนาผู้เรียน พัฒนาวิชาชีพ และพัฒนาสถานศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของชนะการ เลี้ยงอำนวย (2566) ศึกษาเรื่อง แนวทางการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนศรีวิชัยวิทยา ผลการวิจัยพบว่า ด้านชุมชนกัลยาณมิตร โดยรวมอยู่ในระดับมาก อีกทั้งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นันทรัฐอร สมเดช (2565) ได้ศึกษาเรื่อง การวิเคราะห์องค์ประกอบของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา ผลการวิจัยพบว่า ด้านชุมชนกัลยาณมิตร โดยรวมอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน

1.7 การบริหารสถานศึกษาโดยใช้กระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านโครงสร้างสนับสนุนชุมชน ในภาพรวมอยู่ระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมการดำเนินงาน โครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ ให้มีความต่อเนื่องมุ่งเน้นการพัฒนาอย่างยั่งยืน มีการจัดสรรปัจจัยที่เอื้อต่อการดำเนินงานชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เช่น เวลา งบประมาณ สถานที่ ข้อมูลสารสนเทศ ขวัญกำลังใจ และอื่น ๆ ที่จำเป็นตามบริบทและโรงเรียนมีระบบการทำงานที่ลดความขัดแย้งระหว่างครู ผู้บริหารสถานศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของปรีศนา วิโนสุยะ (2562) ได้ศึกษาเรื่อง

การศึกษาสภาพและแนวทางการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษาตาก ด้านเงื่อนไขสนับสนุน อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ เกศกาญจน์ ทองจันทร์แก้ว (2565)
ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครู ด้านโครงสร้างชุมชน อยู่ในระดับมาก

2. ผลการเปรียบเทียบการบริหารสถานศึกษาโดยใช้กระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 แตกต่างกันเมื่อจำแนกตามตำแหน่ง ประสบการณ์ทำงาน และขนาด
ของสถานศึกษา

2.1 การบริหารสถานศึกษาโดยใช้กระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 จำแนกตามตำแหน่ง พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา และครูมีความคิดเห็น
ในภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานการวิจัย ทั้งนี้เป็นเพราะ
ผู้บริหารสถานศึกษาและครูควรร่วมกันกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และนโยบายของโรงเรียน พร้อมทั้งกำหนดแนวทางในการ
ปฏิบัติที่ชัดเจน ด้วยการจัดทำแผนปฏิบัติการของโรงเรียนข้อตกลงในการพัฒนางาน และแผนในการพัฒนาตนเองรายบุคคล
ที่บูรณาการเชื่อมโยงกับวิสัยทัศน์กลยุทธ์ และพันธกิจของโรงเรียนสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิทชนก พวงแก้ว (2564) ศึกษาเรื่อง
การศึกษาสภาพการดำเนินงานชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดกลาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษาเขต 42 จำแนกตามตำแหน่ง พบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับ
งานวิจัยของ ปานหทัย ธรรมรัตน์ (2564) ได้ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา
กับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2
ผลการวิจัยพบว่า การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน
จำแนกตามสภาพการดำรงตำแหน่ง และขนาดโรงเรียน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2.2 การบริหารสถานศึกษาโดยใช้กระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน พบว่า ในภาพรวมและรายด้าน
ทุกรายด้านผู้บริหารมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานการวิจัย
ทั้งนี้เพราะผู้บริหารสถานศึกษามีการกระจายหน้าที่ความรับผิดชอบอย่างเป็นระบบ และมีโครงสร้างการบริหารงาน
ที่ชัดเจน จัดคนให้เหมาะสมกับงานโดยพิจารณาความสามารถ ประสบการณ์ ความสนใจ เพื่อให้บุคลากรปฏิบัติงานร่วมกัน
ได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปานหทัย ธรรมรัตน์ (2564) ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำ
ทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนตามความคิดเห็น
ของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน จำแนกตามตามประสบการณ์ทำงาน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ
.05

2.3 การบริหารสถานศึกษาโดยใช้กระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา พบว่า ในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน
ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เป็นเพราะผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็กสามารถจัดสรร เวลา สถานที่สำหรับที่ครูจะได้
พบปะพูดคุยกัน เรียนรู้จากการปฏิบัติงาน รวมทั้งการจัดปัจจัยเงื่อนไขสนับสนุนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ได้ง่ายกว่า
 อีกทั้งความสัมพันธ์ระหว่างบุคลากรในโรงเรียนของโรงเรียนขนาดเล็กสามารถทำให้การสื่อสารกันได้ง่ายกว่า โรงเรียนขนาดกลาง
และขนาดใหญ่ สอดคล้องกับงานวิจัยของหนึ่งฤทัย สีหะวงษ์ (2562) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชน
แห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 22 ผลการวิจัยพบว่า จำแนกตาม
ขนาดของโรงเรียนโดยรวมพบว่าไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

ผู้วิจัยนำผลการบริหารสถานศึกษาโดยใช้กระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดมาเสนอแนะการนำไปใช้ ดังนี้

1.1 ด้านวิสัยทัศน์ร่วม ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้ความสำคัญกับการสร้างและพัฒनावิสัยทัศน์ร่วม
ในองค์กรอย่างเป็นรูปธรรม โดยกำหนดให้เป็นแนวนโยบาย และให้มีการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง ได้แก่ การจัดเวที

ระดมความคิดเห็นเพื่อกำหนดเป้าหมายการพัฒนาาร่วมกัน การสนับสนุนบทบาทผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา และการนำวิสัยทัศน์ร่วมไปใช้เป็นแนวทางในการวางแผน พัฒนา ตัดสินใจ และประเมินผลการดำเนินงานของโรงเรียน

1.2 ด้านทีมร่วมแรงร่วมใจ ผู้บริหารสถานศึกษาควรสนับสนุนให้สถานศึกษาจัดโครงสร้างการทำงานที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมอย่างทั่วถึง เช่น การตั้งคณะทำงานแบบสหวิชาชีพ การกำหนดภารกิจร่วมอย่างชัดเจน และการวางระบบสื่อสารภายในที่เปิดกว้าง โปร่งใส และรับฟังความเห็นจากทุกฝ่ายอีกทั้งควรส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรในด้านทักษะการทำงานเป็นทีม เช่น การสร้างความสัมพันธ์เชิงบวก การรับฟังอย่างลึกซึ้ง การสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ และการแก้ไขความขัดแย้งภายในทีมอย่างมีอาชีพ โดยสามารถดำเนินการผ่านการอบรม เวิร์กช็อป หรือกิจกรรมสร้างทีมสัมพันธ์ ที่หลากหลาย

1.3 ด้านภาวะผู้นำร่วม ผู้บริหารสถานศึกษาควรกำหนดทิศทางการบริหารแบบมีภาวะผู้นำร่วมให้เป็นแนวปฏิบัติที่สำคัญโดยเน้นการสร้างวัฒนธรรมการยอมรับความคิดเห็นที่หลากหลาย การมอบหมายงานที่กระจายอำนาจ การเปิดเวทีให้ครูและบุคลากรได้แสดงบทบาทผู้นำในโครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ และสามารถสร้างกลไกส่งเสริมภาวะผู้นำในครู เช่น การสร้าง “โค้ชทางวิชาชีพ” การใช้กลุ่มนำเชิงวิชาการในโรงเรียน การให้ครูมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเชิงนโยบายด้านการจัดการเรียนรู้ และการสร้างระบบการยอมรับและให้รางวัลแก่ผู้นำที่มีใช้ผู้บริหาร

1.4 ด้านการเรียนรู้และการพัฒนาวิชาชีพ ผู้บริหารสถานศึกษาควรปรับแนวทางการพัฒนาวิชาชีพให้สอดคล้องกับหลักการของ PLC โดยเน้นการเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง การใช้กระบวนการชุมชนวิชาชีพเพื่อสะท้อนปัญหาและหาแนวทางพัฒนาร่วมกัน และการส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้แบบต่อเนื่องในโรงเรียน เช่น การสอนแบบเปิด การพัฒนาครูผ่านการโค้ช หรือการวิจัยในชั้นเรียน

1.5 ด้านชุมชนกัลยาณมิตร ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมและกำหนดนโยบายที่สนับสนุนให้โรงเรียนสร้างวัฒนธรรมของ “ชุมชนกัลยาณมิตร” ภายในองค์กร โดยเน้นการพัฒนาในระดับความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ควบคู่ไปกับการพัฒนาวิชาชีพ อาทิ การจัดกิจกรรมส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างครู การสร้างระบบพี่เลี้ยงหรือครูพี่เลี้ยงที่เน้นการดูแลแบบมีเมตตาธรรม การสื่อสารภายในองค์กรที่เปิดกว้างและปราศจากอคติ รวมถึงการอบรมให้บุคลากรเข้าใจหลักจิตวิทยาเชิงบวกในการทำงานร่วมกัน

1.6 ด้านโครงสร้างสนับสนุนชุมชน ผู้บริหารสถานศึกษาควรกำหนดแนวทางและแบบฟอร์มการดำเนินกิจกรรม PLC ที่มีความยืดหยุ่นและเหมาะสมกับขนาดของโรงเรียน ไม่ใช่เป็นเพียงการรายงานผลเชิงเอกสารเท่านั้น แต่ต้องเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้ครูสะท้อนการเรียนรู้จากการปฏิบัติจริงได้อย่างลึกซึ้งที่สำคัญคือ ต้องมีการอบรมและเสริมสร้างความเข้าใจให้แก่ผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับความสำคัญของโครงสร้างสนับสนุนนี้ เพื่อให้ผู้บริหารสามารถออกแบบระบบสนับสนุนภายในโรงเรียนได้อย่างเหมาะสม เช่น การบริหารจัดการเวลา การจัดโครงสร้างงานครูให้มีพื้นที่ในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และการสนับสนุนเชิงจิตวิทยา

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพจากมุมมองของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เช่น ผู้เรียน ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นต้น

2.2 ควรมีการศึกษาการสร้างวัฒนธรรมการทำงานร่วมกันเพื่อส่งเสริมชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2

2.3 ควรศึกษาและสังเคราะห์ปัจจัยด้านอื่น ๆ ที่คาดว่าจะมีผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เช่น ด้านนโยบายจากภาครัฐ ด้านการสร้างเครือข่าย ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และด้านระบอบองค์กร เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- เกศกาญจน์ ทองจันทร์แก้ว. (2565). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขตนครหาดใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สงขลา สตูล. การประชุมมหาดใหญ่วิชาการ ระดับชาติและนานาชาติครั้งที่ 13. (น. 2486-2503). มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.
[https://www.hu.ac.th/Conference/conference2022/proceedings/doc/07%20%E0%B8%81%E0%B8%B2%E0%B8%A3%E0%B8%A8%E0%B8%B6%E0%B8%81%E0%B8%A9%E0%B8%B2/81-Ed-211%20\(2486%20-%202503\).pdf](https://www.hu.ac.th/Conference/conference2022/proceedings/doc/07%20%E0%B8%81%E0%B8%B2%E0%B8%A3%E0%B8%A8%E0%B8%B6%E0%B8%81%E0%B8%A9%E0%B8%B2/81-Ed-211%20(2486%20-%202503).pdf)
- กันตธร หิรัญลักษณ์. (2564). ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพที่ส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร. วารสารบริหารการศึกษา มคอ, 19(36), 102-113.

- ชนะการ เลี้ยงอานวย. (2566). แนวทางการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนศรีวิชัยวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครปฐม. *วารสารการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร*, 15(1), 17-30.
- ชูศรี วงศ์รัตน์. (2560). *เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย*. ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ณรงค์ ชุ่มทอง. (2566, 14 ตุลาคม). PLC มิติใหม่ นวัตกรรมเพื่อคุณภาพการศึกษาไทย.
https://www.matichon.co.th/columnists/news_484184
- ธีระเกียรติ เจริญเศรษฐศิลป์. (2560). *การปฏิรูปการศึกษาเพื่อขับเคลื่อนอนาคตประเทศ*. สำนักงานปลัดกระทรวงกระทรวงศึกษาธิการ.
- นุชจรินทร์ ทับทิม. (2562). *บทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 2* [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช]. คลังปัญญา มสธ. STOUIR at Sukhothai Thammathirat Open University.
<https://ir.stou.ac.th/handle/123456789/6959>
- นัทธอร สมเดช. (2565). *การวิเคราะห์องค์ประกอบของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา* [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
<https://digital.car.chula.ac.th/chulaetd/6315/>
- นันทน์ภัส ชัยสงคราม. (2561). *การเสริมสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพทางการศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1* [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต. <https://libdoc.dpu.ac.th/thesis/Nanthaphas.Cha.pdf>
- ปานหทัย ธรรมรัตน์. (2564). *ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2*. *วารสารการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ*, 10(37), 73-82.
- ปรีดา วิโนชยะ. (2562). *การศึกษาสภาพและแนวทางการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 38 จังหวัดตาก* [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยนเรศวร]. ฐานข้อมูลวิทยานิพนธ์ มหาวิทยาลัยนเรศวร.
http://www.edu.nu.ac.th/th/news/docs/download/2020_02_15_15_02_37.pdf
- เรวดี ชัยเขาวรัตน์. (2558). *แนวคิดชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาวิชาชีพครู*. *วารสารครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์*, 10(1), 34-46.
- วรลักษณ์ ชูกำเนิด. (2557). *โรงเรียนแห่งชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูเพื่อการพัฒนาวิชาชีพครูที่เน้นผู้เรียนเป็นหัวใจสำคัญ*. *วารสารวิทยบริการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์*, 25(1), 93-102.
- วาสนา ทองพิริยยศ. (2560). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา* [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี]. คลังปัญญามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี. <http://www.repository.rmutt.ac.th/xmlui/handle/123456789/3311>
- วิจารณ์ พานิช. (2555). *วิธีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ในศตวรรษที่ 21*. มูลนิธิสดศรีสฤษดิ์วงศ์.
- วิชัย วงษ์ใหญ่ และ มารุต พัฒนา. (2562). *การพัฒนาทักษะสร้างสรรค์นวัตกรรม*. ศูนย์ผู้นำพัฒนานวัตกรรมหลักสูตรและการเรียนรู้.
- วิษณุ พวงแก้ว. (2564). *การศึกษาสภาพการดำเนินงานชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดกลาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42* [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- วิราวรรณ เพ็ชรนา. (2563). *แนวทางการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตวิภาวดีกรุงเทพมหานคร* [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศิลปากร]. Ithesis ฐานข้อมูลวิทยานิพนธ์ออนไลน์. <http://ithesis-ir.su.ac.th/dspace/bitstream/123456789/3301/1/60260305.pdf>
- ไศยดา คล้ายหนองสรวง. (2559). *การบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3*. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา*, 27(2), 135-146

- สุณิสสา แพทย์พิพัฒน์. (2564). ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 39(4), 119-129.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2. (2566). รายงานผลการดำเนินงานประจำปีงบประมาณ 2565. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17. (2561). แผนพัฒนาการศึกษาประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17. กลุ่มนโยบายและแผน.
- สำนักงานพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2560). คู่มือการอบรมคณะกรรมการขับเคลื่อนกระบวนการ PLC (Professional Learning Community) “ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ” สู่สถานศึกษา. สำนักงานพัฒนาครู และบุคลากรทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- หนึ่งฤทัย สีหะวงษ์. (2562). ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 22 [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ ภาควิชาบริหารธุรกิจ]. มหาวิทยาลัยนครพนม.
- อมตา จงมีสุข. (2563). การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ ภาควิชาบริหารธุรกิจ]. มหาวิทยาลัยรังสิต. คลังทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัล มหาวิทยาลัยรังสิต. <https://rsuir-library.rsu.ac.th/handle/123456789/613>
- Alva, A. F. (2021). *Promoting effective leadership through a professional learning community* (Doctoral dissertation). Retrieved from Pro Quest Dissertations and Theses database. (UMI No. 3353880).
- Best, J. W. (1981). *Research in Education* (3rd ed.). Prentice-Hall.
- Cranston, J. (2020). Relational Trust: The Glue that Binds a Professional Learning Community. *Albert Journal of Educational Research*, 57(1), 59-72.
- DuFour, R. (2004). What is a “professional learning community”? *Educational leadership*, 61(8), 6-11.
- Fisher, R. A. (1980). *Statistical Methods and Statistical Inference*. Hafner Press.
- Hord, S. M. (1997). *Professional learning communities: Communities of continuous inquiry and improvement*. Southwest Educational Development Laboratory.
- Huffman, J. B., & Hipp, K. K. (2003). *Professional Learning Communities: Assessment-Development-Effects*. Paper presented at the meeting of the International Congress for School Effectiveness and Improvement. Australia.
- Likert, S. (1967). *New Pattern of Management*. McGraw-Hill Book.
- Senge, P. M. (1990). *The fifth discipline: The art and practice of the learning organization*. Doubleday.
- Sergiovanni, T. (1994). *Building community in schools*. Jossey Bass.
- Stoll, L., Bolam, R., McMahon, A., Wallace, M., & Thomas, S. (2006). Professional learning communities: A review of the literature. *Journal of Education Change*, 7, 221-258.
- Yamane, T. (1973). *Statistics: an Introductory Analysis*. Harper & Row.